

I. ΕΙΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΝ.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 171 ἀπόσπασμα¹⁾ τοῦ Δημοκρίτου, ὅπερ παρέχει ὁ Στοβαίος (= Ἑκλ. ἠθικ. Β. 76) κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Curtius Wachsmuth ἔχει οὕτως²⁾: Δημόκριτος καὶ Πλάτων κοινῶς ἐν τῇ ψυχῇ τὴν εὐδαιμονίαν τίθενται: Γέγραφε δ' ὁ μὲν οὕτως „Εὐδαιμονίη³⁾ ψυχῆς καὶ κακοδαιμονίη⁴⁾“ „εὐδαιμονίη (om P) οὐκ ἐν βοσκήμασι⁵⁾“ (Meineke: βοσκήμασιν Codd. FP) οἰκέει⁶⁾ (Heeren: οἰκεῖ Codd. FP), οὐδὲ ἐν χρυσῷ· ψυχὴ <δ'> (Heeren) οἰκητήριον δαίμονος⁷⁾. Καθ' ἡμᾶς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο συνίσταται ἐκ δύο διαφόρων γνωμῶν τοῦ Δημοκρίτου καὶ ἐκδίδομεν τὸ παρὰ Στοβαίῳ κείμενον ὡς ἐξῆς: „Εὐδαιμονίη οὐκ ἐν βοσκήμασιν οἰκέει οὐδὲ ἐν χρυσῷ. <*** ἀγαθὴ> ψυχὴ οἰκητήριον δαίμονος“.

Οὕτως ἐπιτυγχάνομεν δύο ἀποσπάσματα.

1^{ον} „Εὐδαιμονίη οὐκ ἐν βοσκήμασιν οἰκέει οὐδὲ ἐν χρυσῷ“.

2^{ον} „<*** ἀγαθὴ> ψυχὴ οἰκητήριον δαίμονος“⁸⁾.

Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ἢ προσθήκη τοῦ „ΔΕ“ ὑπὸ Heeren⁹⁾ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ, διότι πιστεύομεν, ὅτι πρὸ τῆς λέξεως „ψυχὴ“ ὑπάρχει χάσμα τι — μικρὸν ἢ μέγα — καὶ συμπληροῦμεν τὸ τέλος τοῦ χάσματος διὰ τῆς λέξεως „ἀγαθὴ“¹⁰⁾, ἀλλὰ ἡ προσθήκη αὕτη εἶναι μόνον πιθανή, διότι δὲν ἔχομεν ὁμοίαν διδασκαλίαν παρὰ Δημοκρίτου, ὅτι δηλαδὴ ἡ „ΑΓΑΘΗ ΨΥΧΗ“ εἶναι „οἰκητήριον δαίμονος“. Τὴν ἀνωτέρω συμπλήρωσιν στηρίζω εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐνοικεῖ οὐχὶ ἐν οἰαδήποτε ψυχῇ ἀλλὰ μόνον ἐν τῇ ἀγαθῇ ψυχῇ.

Αθῆναι.

'Α. Ν. Ζοῦμπκος.

¹⁾ Διὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ἀποσπασμάτων ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἔκδοσιν τοῦ Hermann Diels, *Fragmente der Vorsokratiker* (ἕκτη ἔκδοσις), Βερολίνον 1951/52, τόμος 2^{ος}.

²⁾ Τὸ αὐτὸ ἀπόσπασμα παρέχει ὁ Fr. Mullach: *Fragmenta Philosophorum Graecorum*, Parisiis 1883, τόμ. 1^{ος} σ. 340, ἀπ. 1.

³⁾ Ὁ Wachsmuth ἐν τῇ κριτικῇ αὐτοῦ ἐκδόσει (Βερολίνον 1884) παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ χωρίου „εὐδαιμονίη ψυχῆς — δαίμονος“: *Democriti sunt duo fragmenta vel fortasse tria*. Ὁ Diels ἀριθμεῖ τὸ ἀνωτέρω ἀπόσπασμα καὶ κατὰ Natorp 10 καὶ 11 (πρβ. P. Natorp, *Die Ethika des Demokritos*, Marburg 1893).

⁴⁾ Ἀπόσπασμα 170.

⁵⁾ Ἐνταῦθα ὁ Diels ἀκολουθεῖ τὴν γραφὴν τῶν κωδίκων.

⁶⁾ Ἐνταῦθα ὁ Diels ἀκολουθεῖ τὴν γραφὴν τῶν κωδίκων.

⁷⁾ Τὸ 171 ἀπόσπασμα ὁ Diels ἐρμηνεύει ὡδε: *Seligkeit wohnt nicht in Herden oder Gold: die Seele ist Seligen Wesens Wohnsitz*.

⁸⁾ Ὁ Heeren ἐν τῇ κριτικῇ καὶ ἐρμηνευτικῇ αὐτοῦ ἐκδόσει (Γοττιγγη 1729 — 1801) ἀνευ τινὸς παρατηρήσεως γράφει: *ψυχὴ <δ'> οἰκητήριον δαίμονος*.

⁹⁾ Τὰς γνώμας τοῦ Heeren ἰδὲ κατωτέρω (= II. Εἰς Δημοκρίτον).

¹⁰⁾ Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς <ἀγαθὴ> ὑπάρχει παρὰ Δημοκρίτου. πρβ. ἀπόσπ. 247 παρὰ Στοβαίῳ, Ἑκλογ. Γ' 40,7 Hense: *ἀνδρὶ σοφῷ πᾶσα γῆ βατή· ΨΥΧΗΣ γὰρ ΑΓΑΘΗΣ πατρὶς ὁ ξύμπας κόσμος*.